Obec FRIČOVCE
Fričovce 34
082 37 Široké

Interná smernica č. 2/2026

SMERNICA

o používaní nástrojov umelej inteligencie v škole

Čl. 1
Účel a predmet smernice

(1) Táto smernica upravuje pravidlá používania systémov umelej inteligencie (ďalej len „AI“) zamestnancami Základnej školy vo Fričovciach (ďalej len „škola“) pri plnení pracovných úloh a rámcové pravidlá používania AI vo výchovno-vzdelávacom procese.

(2) Smernica sa vydáva najmä na zabezpečenie súladu s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1689 ktorým sa stanovujú harmonizované pravidlá v oblasti umelej inteligencie (ďalej len „akt o AI“), s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov o voľnom pohybe takýchto údajov (ďalej len GDPR), so zákonom č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len školský zákon).

(3) Cieľom smernice je umožniť zmysluplné, zodpovedné a bezpečné využívanie AI vo vyučovaní a v administratíve školy pri súčasnej ochrane osobných údajov detí a žiakov, akademickej poctivosti a rovnakého zaobchádzania.

Čl. 2
Vymedzenie pojmov

(1) Na účely tejto smernice sa rozumie:

a) systémom AI – strojový systém, ktorý na základe vstupov odvodzuje výstupy (obsah, predpovede, odporúčania alebo rozhodnutia) a ktorý po nasadení vykazuje rôzne úrovne autonómie (čl. 3 bod 1 aktu o AI); patria sem najmä generatívne nástroje (chatboty, generátory textu, obrazu a zvuku), prekladače založené na AI a analytické nástroje s prvkami AI,

b) verejným AI nástrojom – systém AI dostupný verejnosti prostredníctvom internetu, pri ktorom škola nemá zmluvne zaručenú kontrolu nad spracúvaním vložených údajov,

c) schváleným AI nástrojom – systém AI, ktorého používanie na pracovné alebo vzdelávacie účely schválil riaditeľ školy a ktorý je zapísaný v evidencii AI systémov podľa čl. 10 tejto smernice,

d) vysokorizikovým systémom AI – systém AI podľa čl. 6 a prílohy III aktu o AI; v podmienkach školy najmä systém určený na rozhodovanie o prijatí na vzdelávanie, na hodnotenie výsledkov vzdelávania alebo úrovne vzdelania, na určovanie vzdelávacej cesty žiaka a na monitorovanie a odhaľovanie nedovoleného správania žiakov počas skúšok,

e) výstupom AI – akýkoľvek text, obraz, zvuk, video, analýza, návrh alebo iný obsah vytvorený alebo podstatne upravený systémom AI.

Čl. 3
Rozsah pôsobnosti

(1) Smernica je záväzná pre všetkých pedagogických, odborných a nepedagogických zamestnancov školy bez ohľadu na druh pracovnoprávneho vzťahu.

(2) Pravidlá používania AI žiakmi pri vzdelávaní a pri plnení školských povinností upraví škola v školskom poriadku alebo v pravidlách hodnotenia; čl. 8 tejto smernice ustanovuje rámcové zásady, z ktorých táto úprava vychádza.

Čl. 4
Základné zásady používania AI

(1) Systémy AI možno používať výlučne ako podporný nástroj. Zodpovednosť za obsah, správnosť a použitie výstupu AI nesie vždy zamestnanec, ktorý výstup použil; zodpovednosť nemožno preniesť na systém AI.

(2) Každý výstup AI musí pred použitím prejsť ľudskou kontrolou – zamestnanec overí vecnú správnosť, aktuálnosť a vhodnosť výstupu vrátane jeho primeranosti veku žiakov; osobitnú pozornosť venuje tomu, že systémy AI môžu generovať nepravdivé alebo vymyslené informácie.

(3) Hodnotenie žiaka, rozhodovanie o jeho prijatí, o výchovných opatreniach a iné úkony s dôsledkami pre žiaka nesmú byť založené výlučne na výstupe systému AI; konečné posúdenie vykoná vždy pedagogický zamestnanec alebo riaditeľ školy. Nástroje na detekciu textu vytvoreného AI poskytujú len orientačný, nie spoľahlivý výsledok, a ich výstup sám osebe nemôže byť dôkazom nedovoleného konania žiaka.

(4) Na pracovné účely možno používať len schválené AI nástroje. Používanie iného systému AI na pracovné účely je možné len s predchádzajúcim súhlasom riaditeľa školy.

Čl. 5
Zakázané používanie AI

(1) Zakazuje sa používanie systémov AI, ktoré predstavujú zakázané praktiky podľa čl. 5 aktu o AI; v podmienkach školy sa zakazuje najmä používanie systémov AI na odvodzovanie emócií žiakov alebo zamestnancov (rozpoznávanie emócií vo vzdelávacích inštitúciách je zakázané s výnimkou zdravotných a bezpečnostných dôvodov), sociálne skórovanie a systémy využívajúce zraniteľnosť detí spôsobom, ktorý im môže spôsobiť ujmu.

(2) Zamestnancom sa ďalej zakazuje:

a) vkladať do verejných AI nástrojov osobné údaje detí, žiakov, ich zákonných zástupcov a zamestnancov školy (najmä mená, hodnotenia, diagnostické správy, správy zo špeciálnopedagogických a psychologických vyšetrení, fotografie a videá), a to ani v čiastočne anonymizovanej podobe, ak je osoba identifikovateľná z kontextu,

b) vkladať do verejných AI nástrojov neverejné dokumenty školy (najmä podklady k prijímaciemu konaniu, testy a ich riešenia pred termínom, zápisnice a personálne materiály),

c) používať AI na vytváranie obsahu, ktorý je nepravdivý, zavádzajúci, diskriminačný alebo ponižujúci, vrátane tzv. deepfake obsahu zobrazujúceho žiakov, zamestnancov alebo iné skutočné osoby,

d) používať AI spôsobom, ktorý obchádza bezpečnostné opatrenia informačných systémov školy,

e) umožniť žiakom používanie AI nástrojov v rozpore s podmienkami poskytovateľa, najmä s vekovými obmedzeniami služby.

Čl. 6
Ochrana osobných údajov

(1) Spracúvanie osobných údajov prostredníctvom systémov AI je spracovateľskou operáciou podľa GDPR. Pred zavedením systému AI, ktorý má spracúvať osobné údaje, škola posúdi právny základ, účel a primeranosť spracúvania, doplní záznamy o spracovateľských činnostiach a v prípade potreby uzatvorí s poskytovateľom zmluvu podľa čl. 28 GDPR.

(2) Deti požívajú zvýšenú ochranu osobných údajov. Ak spracúvanie osobných údajov žiakov systémom AI pravdepodobne povedie k vysokému riziku pre ich práva a slobody, škola pred začatím spracúvania vykoná posúdenie vplyvu na ochranu údajov podľa čl. 35 GDPR; posúdenie sa konzultuje so zodpovednou osobou (DPO).

(3) Dotknuté osoby (žiaci, zákonní zástupcovia, zamestnanci) musia byť o spracúvaní osobných údajov systémom AI informované v súlade s čl. 13 a 14 GDPR.

(4) Ak schválený AI nástroj vyžaduje vytvorenie účtov žiakov, škola vopred preverí podmienky služby, minimalizuje rozsah údajov a podľa potreby zabezpečí informovanie, prípadne súhlas zákonných zástupcov, ak je súhlas právnym základom spracúvania.

Čl. 7
Transparentnosť a označovanie výstupov AI

(1) Ak škola zverejňuje text vytvorený alebo podstatne upravený systémom AI určený na informovanie verejnosti (najmä oznamy na webovom sídle školy), ktorý neprešiel ľudskou redakčnou kontrolou so zodpovednosťou za jeho obsah, musí byť zreteľne označený ako obsah vytvorený umelou inteligenciou (čl. 50 aktu o AI). Ak text prešiel riadnou ľudskou kontrolou a škola za jeho obsah zodpovedá, označenie sa nevyžaduje; škola však môže v tomto prípade označenie uviesť dobrovoľne.

(2) Obrazový, zvukový alebo audiovizuálny obsah vytvorený alebo manipulovaný AI, ktorý by sa mohol javiť ako pravý (deepfake), musí byť pri zverejnení zreteľne označený ako umelo vytvorený alebo manipulovaný.

(3) Ak škola prevádzkuje chatbota alebo iný systém AI určený na priamu interakciu s verejnosťou, musí byť fyzická osoba jasne informovaná, že komunikuje so systémom AI.

Čl. 8
Používanie AI vo výchovno-vzdelávacom procese

(1) Pedagogický zamestnanec môže AI využívať najmä na prípravu učebných materiálov, diferenciáciu úloh, tvorbu precvičovacích cvičení a administratívnu podporu; vždy pri tom postupuje podľa čl. 4 až 6 tejto smernice.

(2) Ak pedagogický zamestnanec zaradí prácu žiakov s AI nástrojom do vyučovania, vopred určí pravidlá jeho použitia, vedie žiakov ku kritickému overovaniu výstupov a dbá na primeranosť nástroja veku žiakov.

(3) Škola v školskom poriadku alebo v pravidlách hodnotenia určí, kedy je použitie AI pri plnení školských povinností žiaka dovolené, kedy je dovolené s uvedením použitia a kedy je nedovolené; nedovolené použitie AI sa posudzuje ako porušenie školského poriadku, nie automaticky ako dôvod hodnotenia stupňom nedostatočný, ak pravidlá hodnotenia neustanovujú inak.

(4) Škola podporuje rozvoj gramotnosti žiakov v oblasti AI primerane ich veku, najmä schopnosti rozpoznať obsah vytvorený AI, overovať informácie a chrániť svoje osobné údaje.

Čl. 9
Vysokorizikové systémy AI

(1) Pred nasadením systému AI škola posúdi, či nejde o vysokorizikový systém AI podľa čl. 6 a prílohy III aktu o AI (čl. 2 písm. d) tejto smernice); posúdenie sa zdokumentuje v evidencii podľa čl. 10 tejto smernice.

(2) Ak škola nasadí vysokorizikový systém AI, ako nasadzujúci subjekt najmä:

a) používa systém v súlade s návodom na použitie poskytovateľa a zabezpečí ľudský dohľad osobami s potrebnou spôsobilosťou a oprávneniami,

b) uchováva automaticky generované logy systému najmenej šesť mesiacov, ak osobitný predpis neustanovuje inak,

c) ako subjekt spravovaný verejným právom vykoná pred uvedením systému do používania posúdenie vplyvu na základné práva podľa čl. 27 aktu o AI a splní registračné povinnosti,

d) informuje žiakov a ich zákonných zástupcov, že sa vo vzťahu k nim používa vysokorizikový systém AI, ak systém pomáha pri prijímaní rozhodnutí, ktoré sa ich týkajú,

e) monitoruje prevádzku systému a pri zistení rizika alebo závažného incidentu informuje poskytovateľa a príslušný orgán dohľadu a používanie systému podľa potreby pozastaví.

Čl. 10
Evidencia AI systémov a schvaľovanie nástrojov

(1) Škola vedie evidenciu používaných systémov AI podľa vzoru v prílohe č. 1. Evidencia obsahuje najmä názov a poskytovateľa systému, účel použitia, kategóriu rizika, informáciu o spracúvaní osobných údajov, informáciu o používaní žiakmi a určenie zodpovedného zamestnanca.

(2) Návrh na schválenie nového AI nástroja predkladá zamestnanec riaditeľovi školy. Súčasťou schválenia je posúdenie podľa čl. 6 a čl. 9 ods. 1 tejto smernice.

(3) Evidenciu vedie a jej aktuálnosť najmenej raz ročne overuje riaditeľ školy alebo ním poverená zodpovedná osoba.

Čl. 11
Gramotnosť zamestnancov v oblasti AI

(1) Škola zabezpečuje primeranú úroveň gramotnosti zamestnancov v oblasti AI podľa čl. 4 aktu o AI, a to najmä oboznámením s touto smernicou, vstupným poučením nových zamestnancov a periodickým školením zamestnancov, ktorí systémy AI používajú, najmenej raz za 24 mesiacov.

(2) O vykonaných školeniach a poučeniach sa vedie písomný záznam s podpisom zamestnanca.

Čl. 12
Porušenie smernice

(1) Porušenie tejto smernice zamestnancom sa považuje za porušenie pracovnej disciplíny s dôsledkami podľa Zákonníka práce a pracovného poriadku školy.

(2) Zamestnanec, ktorý zistí porušenie tejto smernice alebo bezpečnostný incident súvisiaci s používaním AI (najmä únik osobných údajov do verejného AI nástroja), túto skutočnosť bezodkladne oznámi riaditeľovi školy a zodpovednej osobe; škola postupuje podľa pravidiel pre riešenie porušení ochrany osobných údajov.

Čl. 13

Záverečné ustanovenia

(1) Táto smernica nadobúda účinnosť dňa 25.9.2026.

(2) Zamestnanci budú s touto smernicou preukázateľne oboznámení do 7 dní od nadobudnutia jej účinnosti.

(3) Zmeny a doplnenia tejto smernice sa vykonávajú písomnými číslovanými dodatkami.

Vo Fričovciach, dňa 24.9.2026

Schválil:

.....

PhDr. Ján Mikula
Starosta obce

Príloha č. 1

Evidencia používaných systémov umelej inteligencie

P. č.	Názov systému AI / poskytovateľ	Účel použitia	Kategória rizika	Spracúva osobné údaje? (áno/nie; právny základ)	Používajú žiaci? (áno/nie)	Zodpovedný zamestnanec	Schválené dňa